

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-86-22; 289-70-60, факс: 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, рахунок UA388201720343180001000078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____
На № 180 від 19.05.2020

**Народному депутату України
Констанкевич І. М.**

Про соціальне забезпечення громадян,
постраждалих внаслідок Чорнобильської
катастрофи

Шановна Ірино Мирославівно!

Міністерство соціальної політики разом із Міністерством фінансів та Міністерством юстиції на виконання доручення Прем'єр-міністра України Шмигала Д. А. від 18.06.2020 № 24594/1/1-20 розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 05.06.2020, з порушеного депутатами Маневицької районної ради Волинської області питання щодо реалізації норм статті 37 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” від 28.02.1991 № 796-XII (далі – Закон № 796) після прийняття рішення Конституційним Судом України від 17.07.2018 № 6-р/2018 (далі – Рішення № 6-р) і повідомляє.

Згідно із Законом України „Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України” від 28.12.2014 № 76-VIII (далі – Закон № 76) (набрав чинності 01.01.2015) було реформовано установлену Законом № 796 систему пільг та компенсаційних виплат постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи громадянам (далі – постраждалі громадяни) із урахуванням фінансових можливостей державного бюджету.

Зокрема, статтю 37 Закону № 796, якою передбачено виплату постраждалим громадянам, які проживали на територіях радіоактивного забруднення, щомісячної грошової допомоги у зв'язку з обмеженням споживання продуктів харчування місцевого виробництва та особистого підсобного господарства (далі – грошова допомога), було вилучено.

Рішенням № 6-р зміни, внесені Законом № 76 до Закону № 796, було визнано неконституційними.

Що стосується реалізації норм Закону № 796 після прийняття Рішення № 6-р у частині відновлення виплати грошової допомоги, то Конституцією України визначено, що до повноважень Конституційного Суду України віднесено, зокрема, розв'язання питань про відповідність Конституції України (конституційність) законів та інших правових актів Верховної Ради України, які розглядаються за конституційними поданнями Президента України, щонайменше сорока п'яти

народних депутатів України, Верховного Суду, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Закони та інші акти за рішенням Конституційного Суду України визнаються неконституційними повністю чи в окремі частині, якщо вони не відповідають Конституції України або якщо було порушено встановлену Конституцією України процедуру їх розгляду, ухвалення або набрання ними чинності. Закони, інші акти або їхні окремі положення, що визнані неконституційними, втрачають чинність із дня ухвалення Конституційним Судом України рішення про їх неконституційність, якщо інше не встановлено самим рішенням, але не раніше дня його ухвалення. Рішення та висновки, ухвалені Конституційним Судом України, є обов'язковими, остаточними і не можуть бути оскаржені (абзаци перший, другий пункту 1 частини першої статті 150, стаття 152 Конституції України).

Відповідно до статті 97 Закону України „Про Конституційний Суд України” Конституційний Суд України у рішенні, висновку може встановити порядок і строки їх виконання, а також зобов'язати відповідні державні органи забезпечити контроль за виконанням рішення, додержанням висновку. При цьому незалежно від того, визначено чи не визначено в рішенні порядок його виконання, відповідні державні органи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Рішенням Конституційного Суду України від 17.10.2002 № 17-рп/2002 надано офіційне тлумачення статті 75 Конституції України, згідно з яким Верховна Рада України є представницьким органом державної влади та здійснює законодавчу владу. Визначення Верховної Ради України єдиним органом законодавчої влади означає, що жоден інший орган державної влади не уповноважений приймати закони. У разі визнання неконституційним такого виду акта як закон, суб'єктом виконання є безпосередньо парламент України.

Рішенням № 6-р встановлено порядок його виконання лише стосовно статей 53 та 60 Закону № 796. Водночас ним не встановлено порядку та строків його виконання щодо інших положень Закону № 796, зміни до яких визнано неконституційними.

У Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (щодо відновлення справедливих соціальних гарантій громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи)” (реєстр. № 2827 від 31.01.2020), яким пропонується відновити пільги та компенсаційні виплати постраждалим громадянам, які було скасовано Законом № 76.

Також у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” щодо забезпечення державних гарантій та соціальної підтримки” (реєстр. № 3122 від 24.02.2020), яким пропонується, зокрема, відновити пільги постраждалим громадянам та потерпілим від Чорнобильської катастрофи дітям.

На сьогодні змін до Закону № 796 у зв'язку з прийняттям Рішення № 6-р щодо відновлення норм, вилучених Законом № 76, не внесено, тому, зокрема, грошова допомога не нараховується та не виплачується.

Потрібно зазначити, що Мінсоцполітики як головний розпорядник коштів за бюджетною програмою КПКВК 2501200 „Соціальний захист громадян, які

постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” (далі – КПКВК 2501200) забезпечує реалізацію соціальних виплат відповідно до затверджених законами України про державний бюджет на відповідні роки бюджетних призначень.

За орієнтовними підрахунками Мінсоцполітики для відновлення пільг та компенсацій постраждалим громадянам відповідно до Рішення № 6-р необхідно щорічно передбачити додаткові видатки з державного бюджету в сумі понад 12 млрд гривень.

При підготовці бюджетних запитів до проектів державного бюджету на 2019-й та 2020 роки Мінсоцполітики разом із Мінфіном було розглянуто інформацію щодо обсягу видатків, необхідних для реалізації норм Закону № 796 з урахуванням Рішення № 6-р.

Що стосується виконання рішень судів, винесених на користь постраждалих громадян, то згідно з Бюджетним кодексом України будь-які бюджетні зобов'язання та платежі з бюджету можна проводити лише за наявності відповідного бюджетного призначення.

Бюджетних призначень на забезпечення виконання судових рішень за програмами соціального захисту населення Законом України „Про Державний бюджет України на 2020 рік” (як і законами про державний бюджет за попередні роки) Мінсоцполітики не встановлено, тому видатки на цю мету не передбачаються у кошторисах розпорядників бюджетних коштів та відповідних паспортах бюджетних програм.

Водночас Законом України „Про гарантії держави щодо виконання судових рішень” від 05.06.2012 № 4901-VI (далі – Закон № 4901) встановлено гарантії держави щодо виконання судових рішень та виконавчих документів, визначених Законом України „Про виконавче провадження”, та особливості їх виконання.

Відповідно до статті 2 Закону № 4901 держава гарантує виконання рішення суду про стягнення коштів та зобов'язання вчинити певні дії щодо майна, боржником за яким є державний орган; державне підприємство, установа, організація; юридична особа, примусова реалізація майна якої забороняється відповідно до законодавства.

Згідно зі статтями 3, 4 Закону № 4901 у разі відсутності або недостатності у боржника відповідних бюджетних призначень такі рішення судів виконуються за рахунок коштів, передбачених за бюджетною програмою для забезпечення виконання рішень суду.

На виконання таких судових рішень щорічно починаючи з 2014 року в законах України про державний бюджет передбачаються відповідні видатки. Так, у Законі України „Про Державний бюджет України на 2020 рік” за бюджетною програмою КПКВК 3504040 „Заходи щодо виконання рішень суду, що гарантовані державою”, головним розпорядником коштів якої є Державна казначейська служба України, передбачено 600 млн гривень.

Порядок виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 03.08.2011 № 845 (зі змінами) (далі – Порядок № 845).

Відповідно до Закону № 4901 та Порядку № 845 безспірне списання коштів державного бюджету проводиться Державною казначейською службою України згідно з черговістю надходження таких рішень, у тому числі рішень, які надіслані до органів Казначейства органами Державної виконавчої служби відповідно до Порядку погашення заборгованості за рішеннями суду, виконання яких гарантується

державою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.09.2014 № 440 (зі змінами).

Таким чином, судові рішення про стягнення коштів, боржником за якими є державний орган, виконуються відповідно до вказаних актів законодавства в порядку черговості та в межах коштів, передбачених на такі цілі в державному бюджеті.

Маневицьку районну раду Волинської області поінформовано окремим листом.

З повагою

Міністр

М. Лазебна

Апарат Верховної Ради України
КАРТКА ДОКУМЕНТА

127639

Кореспонденти Лазебна М. В. Міністерство соціальної політики
України (всього 1)
Вид документа Відповідь на депутатський запит
Вих. № та дата 9453/0/2-20/29 від 02.07.2020
кореспондента
№ ДСК
Реєстр. № та 92911 від 02.07.2020
дата реєстрації
Арк./прим. 4/1
Стислий зміст На № 11/10-793 від 05.06.2020. Про розгляд
депутатського запиту н. д. України Констанкевич
І.М.

Проходження документа (особа, у якої є позначка «Оригінал»)	Дата передачі оригіналу ВСК	Дата отримання оригіналу	Підпис